

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การมีส่วนได้เสียในสัญญาสัมปทานตามพระราชบัญญัติ
องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๘๙๕๖ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความว่า กระทรวงมหาดไทยและกรมการปกครอง ได้รับข้อหารือจากจังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครพนม จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัด สุรินทร์ ในเรื่องสัญญาสัมปทานตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๑ (๕) ซึ่งที่ปรึกษาด้านกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยได้ตอบข้อหารือของกรมการปกครองในข้อ กฎหมายดังกล่าว รวม ๖ ประการ กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาว่า ถูกต้องหรือไม่เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานต่อไป

ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือที่ มท ๐๓๑๓.๑/๓๘๖๗ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แจ้งว่า จังหวัดพิษณุโลกได้รายงานขอให้เสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้นายเอกชัย ด้วงสุวรรณ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด พิษณุโลกสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกตามพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกโดยนายเอกชัยฯ ได้ทำ สัญญาเช่ารถกับบริษัทพิษณุโลกยานยนต์ จำกัด ซึ่งนายเอกชัยฯ เป็นกรรมการของบริษัทและเป็นผู้ถือ หุ้นของบริษัทดังกล่าว เพื่อไปทัศนศึกษาตามโครงการสัมมนาและทัศนศึกษาดูงานของคณะผู้บริหาร และข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งจังหวัดพิษณุโลกพิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อนาย เอกชัยฯ ได้ทำสัญญาเช่ารถกับบริษัทพิษณุโลกยานยนต์ จำกัด จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงหรือ ทางอ้อมในสัญญาที่ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่จังหวัดพิษณุโลกเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้นายเอกชัยฯ สิ้นสุดสมาชิก ภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นประเด็นปัญหาเกี่ยวกับความหมายหรือคำนิยาม ของคำว่า “สัญญาสัมปทาน” ที่กระทรวงมหาดไทยได้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกา จึงขอส่งเรื่องของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลกมาเพื่อประกอบการพิจารณาการหารือข้อกฎหมาย เพื่อนำเสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยต่อไป

ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๕๕๘ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง และจังหวัดพิษณุโลก) แล้ว เห็นว่า กรณีตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๘๙๕๖ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครพนม จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดสุรินทร์ หารือกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงมหาดไทยได้ขอให้พิจารณาว่าความเห็นของที่ปรึกษาด้านกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยถูกต้องหรือไม่นั้น เป็นการขอให้ตรวจสอบความเห็นของที่ปรึกษาด้านกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยอันมิได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบกับไม่มีข้อเท็จจริงอย่างใดแก่กรณีเป็นที่แน่ชัด คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงให้ความเห็นแต่เฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๑/๓๘๖๗ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๕

ประเด็นที่หารือมาสืบเนื่องจากมาตรา ๑๑ (๕)^๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ ได้บัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีสั่งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดออกจากตำแหน่งได้เมื่อปรากฏว่าสมาชิกผู้นั้นมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาสัมปทานที่ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นมีว่า คำว่า “สัญญาสัมปทาน” ดังกล่าวมีความหมายอย่างไร และสัญญาที่นายเอกชัยฯ ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นสัญญาสัมปทานหรือไม่

เมื่อตรวจสอบกฎหมายต่าง ๆ แล้วพบว่านอกจากพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ แล้ว มีกฎหมายอื่นบัญญัติคำว่า “สัญญาสัมปทาน” รวมสามฉบับ คือ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๙ (๖)^๒ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ ให้คานียาม “สัญญาทางปกครอง”^๓ และพระราชบัญญัติ

^๑ มาตรา ๑๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดย่อมสิ้นสุดลง เมื่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) รัฐมนตรีสั่งให้ออกเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งสอบสวนแล้ว ปรากฏว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาสัมปทานที่ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

การรถไฟฯขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๕ (๔)^๔ ซึ่งพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับมิได้ให้ความหมายของคำว่า “สัญญาสัมปทาน” ไว้ และเมื่อพิจารณาประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ปรากฏว่าคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในบันทึก เรื่อง การเรียกเก็บเงินค่าบำรุงป่าไม้สักสัมปทานของชาวต่างประเทศ^๕ ว่าสัมปทานไม่ใช่สัญญาหากแต่เป็นเพียงนิติกรรมชนิดหนึ่ง และคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในบันทึก เรื่อง การออกประทานบัตรทำเหมืองแร่ให้แก่สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร^๖ ว่า “สัมปทานได้แก่สิทธิใด ๆ ที่รัฐมอบให้แก่บุคคลใดหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของรัฐ หรือเข้าทำกิจการอันเป็นสาธารณูปโภคที่เป็นหน้าที่ของรัฐ โดยรัฐให้ความคุ้มครองการหาประโยชน์หรือการทำกิจการดังกล่าวให้แก่เอกชนเป็นพิเศษ”

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) จึงเห็นว่า “สัญญาสัมปทาน” ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ นั้น หมายถึงสัมปทานโดยมิได้หมายถึงสัญญาทั่วไปด้วย การใช้คำว่า “สัญญาสัมปทาน” อาจเกิดจากแนวคิดใหม่ที่เข้าใจว่าสัมปทานเป็นสัญญาชนิดหนึ่ง แต่เป็นสัญญาที่แตกต่างจากสัญญาปกติธรรมดาทั่วไป กล่าวคือ มุ่งแต่เฉพาะการมอบหมายให้จัดทำบริการสาธารณะ จัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

ตามข้อเท็จจริงที่หารือมานี้ ปรากฏว่า สัญญาที่นายเอกชัยฯ ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก เป็นสัญญาเช่ารถชั่วคราวเพื่อไปทัศนศึกษาตามโครงการสัมมนาและทัศนศึกษาดูงานของคณะผู้บริหารและข้าราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก จึงเป็นสัญญาธรรมดาที่มีได้มีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทานตามมาตรา ๑๑ (๕) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ รัฐมนตรีจึงมีอาจสั่งให้นายเอกชัยฯ พ้นจากตำแหน่งได้

“สัญญาทางปกครอง” หมายความว่า ความรวมถึง สัญญาที่คู่สัญญาอย่างน้อยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเป็นบุคคลซึ่งกระทำการแทนรัฐ และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน สัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะหรือจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคหรือแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๑๕ ประธานกรรมการและกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจแล้วยังต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่ รฟม. เป็นผู้ถือหุ้น หรือในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่มีสัญญาร่วมงานหรือสัญญาสัมปทานกับ รฟม.

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ เรื่องเสรีจที่ ๒๔๘/๒๔๙๘

^๖ เรื่องเสรีจที่ ๗๓๓/๒๕๓๗

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีข้อสังเกตว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกฉบับ อันได้แก่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๘ ทวิ^๗ และมาตรา ๔๘ จตุตศวรรคหนึ่ง^๘ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง^๙ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ทวิ (๓)^{๑๐} และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา

^๗ มาตรา ๑๘ ทวิ สมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลเป็นผู้สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลหรือที่เทศบาลจะกระทำ

^๘ มาตรา ๔๘ จตุตศวรรค นายเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขาธิการนายกเทศมนตรีต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจการพาณิชย์ของเทศบาล บริษัทที่เทศบาลถือหุ้น หรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจการพาณิชย์ของเทศบาลหรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้นนอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจการพาณิชย์ของเทศบาลหรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้นปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

(๓) เป็นคู่สัญญาหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ทำกับเทศบาลหรือการพาณิชย์ของเทศบาล หรือบริษัทที่เทศบาลถือหุ้น

^๙ มาตรา ๕๑ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(๑) ต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้นหรือตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) ต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทที่กรุงเทพมหานครถือหุ้นนอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือการพาณิชย์หรือบริษัทปฏิบัติกับบุคคลอื่นในธุรกิจการงานตามปกติ

(๓) ต้องไม่เป็นผู้สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับกรุงเทพมหานครหรือการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานครหรือบริษัทซึ่งกรุงเทพมหานครถือหุ้น เว้นแต่กรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้เป็นผู้สัญญาหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาอยู่ก่อนได้รับการเลือกตั้ง

^{๑๐} มาตรา ๔๗ ทวิ เป็นผู้มิสิทธิรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้อง

๑ล๑

๑ล๑

(๓) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญากับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนสมัครรับเลือกตั้งหรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

๑ล๑

๑ล๑

๔๙^{๑๑} ล้วนแต่บัญญัติห้ามมิให้สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม การฝ่าฝืนมีผลทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่งคงมีแต่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดฯ เท่านั้นที่รัฐมนตรีจะสั่งให้ออกได้เมื่อปรากฏว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียแต่เฉพาะ “สัญญาสัมปทาน” จึงเกิดความลักลั่นกันขึ้น สมควรที่กระทรวงมหาดไทยจะได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขเสียให้สอดคล้องกับกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับอื่น และในกรณีที่ยังมิได้แก้ไขดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าว ก็อาจดำเนินการขอให้ ป.ป.ช. ใช้อำนาจตาม มาตรา ๑๐๐ วรรคสอง^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตราดังกล่าว อันจะมีผลให้บริหารและสมาชิกต้องห้ามมิให้เป็นคู่สัญญากับองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป

^{๑๑} มาตรา ๔๙ นายกเมืองพัทยาและรองนายกเมืองพัทยาต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในการพาณิชย์ของเมืองพัทยา หรือบริษัทที่เมืองพัทยาถือหุ้น เว้นแต่ตำแหน่งที่ต้องดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ทำกับเมืองพัทยา หรือการพาณิชย์ของเมืองพัทยา หรือบริษัทที่เมืองพัทยาถือหุ้น

^{๑๒} มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๔๕